

A hit virágai.

— Imák a nők számára. —

IX.

Hozzád vágy az én lelkem én Istenem! Abban van az én szívemnek minden öröme, ha téged imádkhatlak, ha elrebeghetem egyszerű imámat.

Oly nyugtalan addig lelkem, oly tehetetlennek, oly erőtelennek érzem magamat, míg hozzád nem esedezem, -- míg érzéseim és gondolataim fohászban nem olvadoznak, — de mihelyt az ima felbuzog keblem szentélyéből, mihelyt hitem ajkaival illethetem áldó kezedet: szent béke száll szívembe s az élet és a világ szép és kedves lesz előttem. Mint a jótékony harmat az eltikkadt mezőknek, oly üdítő gyermeki imám erőtelen voltomnak.

Az élet útjai oly sikamlósak; a bűn ezer alakban kísért; a gonoszság, roszzakarát és a rágalom, mind meg annyi undok kígyók fulánkjaikkal felém sziszegnek; a lét küzdelmei kétségbe ejtenek; — a láthatár elborul, gyászt ölt magára, s én, mint egy tehetetlen gyermek a sötét éjszakában: borzalommal érzem egyedülvalóságomat. De imám szavára fölragyog hitem csillaga! s kegyelmed Uram, — kézen fog, megbátorít, vezérel és gondviselésed a hit, remény és szeretet érzéseiben kiegyenlíti méltatlan érzéseimet; begyógyítja a keblemen ütött sebeket.

Ha te velem vagy Uram: semmisse árthat nekem! Ha te gyámolitsz: semmisse nehéz!

Oh légy velem, én mennyei édes Atyám, míg földi-létem napjai tartanak. Bátoríts jelenléteddel. Erősíts kegyelmeddel. Oltalmaz meg gondviseléssel.

Neved dicsőségét hordozom én az én ajkaimon! Benned van az én bizodalmam. Benned van az én erőm és dicsekedésem. Hozzád inádkozom én éjjel és nappal. Hallgassd meg az én fohászaimat, — vedd kegyeidbe az én könyörgésemet.

Uram! ne zárd el a te egeidet tőlem, hadd lakozhassam veled, s már itt a földön törvényeid betöltésében, lelkiösmeretem tisztaságában: hadd érezhessem a menyország édes örömét. Amen.

X.

Örök jóságú Isten, én mennyei édes Atyám! szívem érzései, lelkem gondolatai hozzád vonzanak, téged keresnek. Csak akkor vagyok igazán boldog, ha téged imádhatlak, ha jóságodért erőtelen ajkaimmal hálát rebeghetek.

Oh mi kibeszélhetetlen is a te szereteted, mi végtelen a te kegyelmed! Érzem, hogy én méltatlan vagy k: vétkeim megzavarják lelkem nyugalma; bűneim miatt félve tekintek egeidre... és mégis hozzád vágyom, téged óhajtlak! Hitem csak általad és benned talál békét, nyugalma, kegyelma, erőt és vigasztalást.

Kihez is mennék máshoz oh egyedülvaló igaz Isten?

Csak egyedül te ismerhetsz engema. Fogatkozásaima, gyarlóságaima, gyengeségeima és szívem-lelkem *nemesebb* érzéseia, gondolataia, törekvéseia, -- küzdelmeima, csalódásaima, méltatlan fájdalomaima te ismerheted, te ítélheted meg, ki csalhatatlan vagy ítéletben, ki a sziveket és veséket vizsgálod és belátsz a csontok megöszlásaig...

Te tudod jó Atyám, hogy én igazán szeretlek tégedet, hogy én a te törvényed útában ohajtlak járni, — hogy az az én lelkemnek legfőbb törekvése, hogy mindenkben a te szent akaratodat cselekedhessem...

Oh, mi boldogító, hogy te, kitől minden és mindenek függnek, a gyarlóságot nem kárhoztatod; az erőtelenséget gyámolítod, a szenvedést vigasztalod, a betegséget gyógyítod; a megtérést örömmel nézed és még a megátalkodottságnak is időt és alkalmat nyujtasz a megtérésre, megjobbulásra. Oh, mi boldogító, hogy te még a szenvedésekkel is a mi javunkat akarod.

Uram! az én erőtelen bűnös, gyarló voltomat vedd fel a te kegyelmed karjaira. A te orcádnak áldott sugarát ne zárd el tőlem. Gyógyítsd meg az én beteg lényemet az emberi vétkek sorvasztó gyomjaitól, hiábavalóságaitól, hogy szívem, lelkem, mint egy meggyógyult, előkészített jó talajú föld, százszorosan teremhesse meg az erény virágait, a jótettek gyümölcseia. Szentelj meg engema a te kegyelmed gazdagságával, hogy az én gyermeki hitem megnyugvással fogadhassa atyái látogatásaidat s a szenvedések között is megoltalmazhassam lelkem féltőbb kincseia.

Neveld, erősítsd az én gyenge hitemet a te megszentelő szentlelked ereje által, hogy az élet viharában is csüggedetlen bizalommal zenghessem :

„Gyermek hittel öntudatlan
Nyugszom meg a gondolatban,
Hogy övéit el nem hagyja,
Ki mindnyájunk édes Atyja . . .“

Amen.

XI.

Oh Isten! ki a végtelenségben minden anyag és minden erő felett atyai szeretettel örködsz, hogy azok összehatása, az örök változásban a te változhatatlan szeretetedről tegyenek bizonyosságot év-milliók mulva is, oh Isten: nem háborítom-é meg végetlen szeretetedet, ha erőtelen imáimmal fel felsóhajtok tehozzád? . . . nem bántom-é meg kegyelmedet, ha gyakorta esedezem atyai áldásaidért? . . . nincs-é terhedre, hogy az én lelkem téged óhajt, téged keres és rajtad csüng szüntelen? . . .

Hiszen a te atyai örökdő szeretetednek nem csak én reám, hanem a világegyetem összegére is ki kell hogy *áradjon!* . . . Te szabad ki a végtelen idők határait. Pályaútat mutatsz az égi testek számlálhatatlan sergeinek. A zúgó szelek irányát, a rohanó folyók zajlásait, a hánykódó tengerek hullámvetéseit, szereteted vezérli, szereteted fékezi. Alakulás és széthomlás, mozgás és nyugalom, virulat és hervadás, fény és árny: minden a te szereteted törvényének engedelmeskedik és a te hatalmat, bölcseségedet és jóságodat hirdeti

Az ellen- és összehatás; a menydörgés és némaság; a tevékenység és pihenés; a borulat és verőfény; a nappal és éjszaka; a közel és távolság; a terjelem és parányiság, minden de minden, erő és anyag, örök változásaiban, jelenéseiben hymnussá olvad össze s téged áld, téged magasztal, téged dicsőít . . . Hát én hogyan rebegetném el gyermeki fohászomat, ki *öntudatommal* érzem, sejtem, látom mindenható hatalmad bölcsességét és alkotásait? . . . hogyan tárhatnám fel előtted lényem szentségét? . . . hogyan imádkozhatnám jóságodat, mikor előtted nincs nagyság, nincs törpeség: ki előtt a rész és egész, az erő és gyengeség, a világosság és sötétség, a múlt, jelen és jövő: *egyforma*. Te nem csak a napokra, hanem sugaraikra is, nem csak a világra, hanem porszemekre is örködsz, gondot viselsz.

Oh Uram! én tudom, hogy az én gyakori imádkozásom nem háborít tégedet. Te nem lankadsz, nem fáradsz, téged mi sem nyugtalaníthat. Az én erőtelen imám, ha örökké zengene is — nem hábo-

ritás reád nézve, sőt atyai örömed van, ha látod, hogy gyermeked, kit képedre és hasonlatosságodra alkotál, a buzgóság szárnyain feléd száll, téged keres; téged óhajt.

Gyermeki bizalommal keresem hát a te egeidet óh én édes jó Istenem. Neved dicsőségét hordozom ezután is az én ajkaimon, míg földi életem napjai tartanak. Téged áldlak, téged magasztallak az én könyörgéseimben. Hozzád sóhajtok az én szükségeimben. Áldásaidért esedezem az én nyomoruságaimban. Szabadításodat várom az üldöz-
tetések között. Gondviselésed vezérlő kezében bízom az élet vándor útain. Atyai segedelmedért folyamodom az élet küzdelmeiben.

Oh mert elhagytott, erőtelen, tehetetlen vagyok a te kegyelmed nélkül.

Hallgassd meg azért Uram az én imádságomat, midőn hozzád sóhajtok éjjel és nappal. Áraszd ki reám a te kegyelmednek jóságát. Ne vond meg a te irgalmasságodat tőlem. Küld el a te gondviselésednek angyalát hozzám, hogy vigasztaljon meg ezután is a te atyai édes szózatod: „ne félj!.. veled vagyok!... nem hagylak el!...“

Amen.

RÉDIGER GÉZA.

Unitárius történetírás és Kálvinorthodoxia.

Második Rész.

Orthodox politika és családügy.

I. Fejezet.

Révész Kálmán tudományos érdekű észrevételei — Első erkölcsi hatása a föl-lepett protestantizmusnak. — Kálvinista és unitárius testvériség, avagy: mi az a kálvinizmus „jótekonny átalakító befolyása.“ — Méltó kegyelet az orthodoxia hősei iránt — A „kálvinista Loyola“ és a „hercegszöllősi pápa“ — Geleji Katona, „az orthodoxok legnagyobb erdélyi püspöke.“ — Kálvin, Mélius és az orthodox papság „ádáz ros-zakarata.“ — Mint jellemzi Révész Kálmán a kálvinistákat. — Unitárius papok sérelmes földic-érése. — Az unitárius Trombitás megrovása. — Egy kitűnő hírlapi cikk figyelmen kívül maradása. — Sztárai, mint a dunántúli unitarizmus úttörője. — „Hős“ Mélius vitézségének rozsdás fegyverei. — Kálvin, mint az antitrinitárius e-zmek ellintője. — Révész Kálmán pellengérré állítja a legorthodoxabb feltételes okoskodást. — Révész Imre eddig nem méltánylott jelességei és Kálvin híres logikája. — Mit szól mind ehhez a Prot. E. és I. Lap.

Révész Kálmán kitűnő „Unitárius Történetírás“-ának még hátralevő, nem oly kiválóan családias jellegű észrevételeivel nagyon könnyen leszámolhatunk.

Nehezen esik az „Unitárius Történetírás“ kiváló tehetségű ifjú szerzőjének az, hogy én „Unitáriusok Magyarországon“ cz. művemben Kálvint Loyolával, Kálvin orthodox híveit a jezsuitákkal teszem párhuzamba. Arról természetesen mélyen hallgat, hogy e nehezelt összehasonlításra első sorban saját atyjának szellemeskedő megjegyzései adtak útmutató példát és alkalmat, ki, úgy látszik, örömét találta e korántsem meglepő egyezésben. (Lásd: *Kálvin élete* 299. 300.)

Azt sem nézi jó szemmel R. K., hogy az orthodox kálvinistákat és katolikusokat egy kalap alá vonó „Balassi Menyhárt árul-tatását“ művemben a maga helyén elég behatóan tárgyalom. Indulatba hozza ez R. K.-t s „valóban nem tud elég kemény szavakat találni“ annak a vakmerőségnek jellemzésére, hogy én e XVI. sz.-beli unitárius műnek egyik alapeszméjeül azt állítom, hogy az orthodox kálvinizmus „az erkölcsöket megvesztegeti.“ (*Unit. Történetírás*. 6.)

Az én könyvemben, mely valószínűleg betűről-betűre megegyezik a Révész K.-nak küldött példánnyal, a kérdéses helyen ez áll:

A „Balassi M. árul-tatásának“ költője „a lángész megillető bá-torságával pellengérré állítja az egész megrothadt külső Magyarországot, a gúny ostorával megostorozván az elfajult nemesi udvart, az